

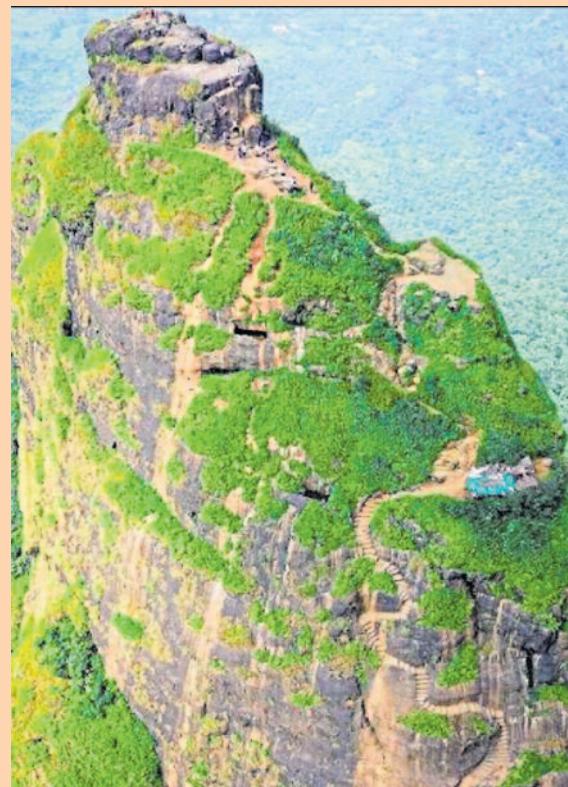

ಕುತ್ತಾಹಲಕಾರಿ ಕಳವಂತಿ ಶಿವರ

ಕಳವಂತಿ ದುರ್ಗ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿ ಶಿವರವು ಮುಂಬೀ ಪ್ರಕ್ಕೆ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮರಾರಿಯಲ್ಲಿ ‘ಕಳಾವಂತಿನಿಕಾ ಸುಲಾಂ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕೊಟೆಯಿದ್ದರೂ ಇದು ಕೊಟೆಯಲ್ಲ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಯಗಢ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾ ನಿರ್ಮಿತ ಕುತ್ತಾಹಲಕಾರಿ ಪರ್ವತಶೀಲಿ.

ಸುಮಾರು 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಳಾವಂತಿನಿ ಎಂಬ ರಾಣಿಯು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳತ್ತ ನಿಗಾವಹಿಸಲು ಸ್ವೇಚ್ಛ ತುಕಡಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದ್ಯ ಇದು ಮುಂಬೀಗೆ, ಸನಹದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಗ್ ತಾಣವೇನಿಸಿದೆ. 2250 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಈ ಶಿವರದ ಉತ್ತರಂಗ ತಲುಪಲು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಕಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಬಾರಣಿಗಳು ಪನ್ನೇಲ್ ಬಳಿಯ ಕಜರ್ತ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರಾಕುವಾದಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ 3 ಕಿ.ಮೀ. ಪಾದಯಾತ್ರೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳ್ಳಿದ ತಪ್ಪಲು ತಲುಪಬೇಕು. ಶಿವರದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತುದಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಮಾರ್ಗವು ಸರಿಸುಮಾರು 60 ದ್ವಿ ಇಂಜಾರಾಗಿದೆ. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಡೆದಾಗಿದ್ದು, ಹಗ್ಗದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು. ಬೆಳ್ಳಿದ ತುದಿಯಿಂದ ಕಜರ್ತ್ ಬಳಿಯಿರುವ ಮಾಧರಾನ್ ಗಿರಿಧಾಮ, ಚಂದೇರಿ, ಬೆಬ್ರಾ, ಎವರ್ಲ್ ಮತ್ತು ಕನಾಲ್‌ ಕೊಟೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮುಂಬೀ ಮಹಾನಗರದತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಹರಿಸಬಹುದು. ವರ್ಷಾಂಪ್ರತಿ ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದಂದು, ಈ ಶಿವರದ ಮೇಲ್ಮೈಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದ್ ಇಲ್ಲಿನ ಏಷೇಜ್. ಇದು ಅವರ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವೂ ಆಗಿದೆ.

—ರಮಣ್ ಶೆಟ್ಟಿ ರೆಂಜಾಳ್, ಮುಂಬೀ

ಕುಮಟೆಯ 'ಮಾಣಿಭಟ್ಟ' ಮಾವು

ಗೇಳತಿ ಶಾಂತಲಾ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕುಮಟಾ ವಾಸಿ. ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯಂತೆ ಉರಿಗೆ ಬಂಡಾಗ ಕೆಲ ಪುಟ್ಟಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ತಂದಿದ್ದಳು. “ಇದು ‘ಮಾಣಿ ಭಟ್ಟ’ ತಳಿ. ಎಲ್ಲಾ ಸಿಗಲು; ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ. ಹಸುರಿದ್ದರೂ ತಿಂದು ನೋಡು, ಮತ್ತೆ ಹೇಳು ರುಚಿ ಬಗ್ಗೆ” ಎಂದಿದ್ದಳು. ಆಕೆ ತಂದು ಕೊಟೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಾನು, ಪತಿ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಹೇಳಿಗೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನು. ತುಂಬಾ ರುಚಿಕರ, ಹೊಂಡ ಜೀರಿಗೆ ಫುಮವುಳ್ಳ ಈ ಹಣ್ಣೆನ ಹತ್ತಾರು ತಲೆಮಾರಿನ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮರಗಳು ಕುಮಟಾ ಆಜುಬಾಧ ಉಳಿದೆಯೆಂಬೆಂದು ಗೀರ್ಜಿಂಡಲ್ಲೂ ಕೆಲ ಮರಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಹಣ್ಣೆಲ್ಲಂದಕ್ಕೆ ₹10 ರಿಂದ 18 ರವರೆಗೆ ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ದರವಂತೆ. ಕುಮಟಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದ ಈ ಹಣ್ಣೆ ಕಂಡವರು ಪ್ರಾತಿಂ ವಿರೀದಿಸಿ ಕುಟುಂಬಾಳು, ಪರಿಜಯಾಳು, ಗಳಿಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವರಂತೆ.

ಉತ್ತರಕನ್ನಡದ ಹಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಮುದಾಯದ ಜಿಕ್ಕ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ‘ಮಾಣಿ’ ಎಂದು ಪದ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವರು. ಈ ಹಣ್ಣೆನ ಗಾತ್ರ ನೋಡಿಯೇ ‘ಮಾಣಿ ಭಟ್ಟ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವುದು ಅಥವಾ ಮೂಲ ಮರ ಹವ್ವಕರ ಹೋಟದಲ್ಲಿ, ಮನೆ ಅವರಣಿ, ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬಳಿದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನವರ ಮಾತ್ರ.

—ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಹೆಚ್. ಎನ್. ಹೊಸನಗರ

ಸುಂದರ ಸೆಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಟ್!

ದಟ್ಟಾ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ಳೆಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಾಜೂರು ಬೆಳ್ಳಿ ಇರುವ ಸೆಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಟ್ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ನೆಳ್ಳಿನ ತಾಣವಾಗಿ ಗಮನಸೆಲ್ಲಿಯುತ್ತಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಮರಕ್ಕೆ ಬಳಿದಿರುವ ನಾನಾ ಬಣ್ಣದ ಜಿತ್ತಾರ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಜನರನ್ನು ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸೆಲ್ಲಿಯುತ್ತಿದೆ. ನೇತ್ತಾವತಿ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸೆಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಟ್ಗೆ ದಿಡುಹೆ, ಕುಕ್ಕಾಪು ಸ್ತ್ರೀ ಇರುವ ಜಲಪಾತ್ರ, ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡಲು ಬಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗು ಬೇಟೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹಲವು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮರವು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಕಳಾತ್ಮಕ ಆಕೃತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಟೀಯರ ಸ್ವಜನೀಲತೆಯಿಂದ ಅರಳಿರುವ ಕಳಾತ್ಮಕ ಆಕೃತಿಯ ಹಿಂಣೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನದಿ, ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು ಇರುವುದು ಸೊಬಗನ್ನು ತಂದಿದೆ.

—ಅರುಣ್ ಕಿಲ್ಲಾರು

